

การพัฒนารูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์

Development of Muay Thai Teaching Model for Preservation

ว่าที่ร้อยตรีสมานชัย ลีพรหมมา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ วิชามวยไทย 1 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนมวยไทยในโรงเรียนกีฬา จำนวน 25 คน ครูผู้สอนมวยไทยในสถาบันการพลศึกษา จำนวน 40 คน ครูผู้สอนมวยไทยในศูนย์อนุรักษ์ศิลปมวยไทยประจำจังหวัด สังกัดสถาบันอนุรักษ์ศิลปมวยไทย กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน 100 คน ครูผู้สอนมวยไทยวิทยาลัยมวยไทยศึกษา และการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 2 คน นักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม จำนวน 40 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงและการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชามวยไทย เพื่อการอนุรักษ์ แผนการจัดการเรียนรู้มวยไทย เพื่อการอนุรักษ์ แบบสมภาษณ์ แบบประเมินโครงร่างรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน แบบประเมินพฤติกรรมการอนุรักษ์ และประเมินทักษะมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ แบบวัดความรู้ความเข้าใจ และแบบวัดเจตคติที่มีต่อการใช้รูปแบบ การสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการเปรียบเทียบการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้รูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
2. นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนไปในทางบวก ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80 ทุกคน
3. นักศึกษามีพฤติกรรมการอนุรักษ์ศิลปมวยไทยโดยรวมอยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 90.18 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือร้อยละ 80
4. โดยรวมนักศึกษามีทักษะมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 89.77 และผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80 ทุกคน

5. นักศึกษามีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการสอน การสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์

ABSTRACT

The purpose of this research was to develop teaching Muay Thai model for preservation in Muay Thai course 1 for the first year students. The samples used in this research were 25 Muay Thai teachers teaching sport School, 40 Muay Thai instructors in physical Education Institute, 100 teachers teaching Muay Thai in the Provincial Arts of Muay Thai Preservation Center under Arts of Muay Thai Preservation Institute, Department of Physical Education, the Ministry of Tourism and Sports, 2 instructors teaching Muay Thai at the College of Muay Thai Education and Rajabhat University and 40 students at Physical Education Institute, Maha Sarakam campus. The samples were purposive and simple random sampling.

The instrument used in this research was consisted of Muay Thai Teaching document for preservation, lesson plans, interview form, evaluation forms on Muay Thai Teaching Model for Preservation, learning behaviors, preservation behaviors, Muay Thai skills for preservation, knowledge and understanding assessment form and attitude measurement towards the usage of Muay Thai teaching model for preservation. The statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation and t-test.

The research findings were as follows:

1. The comparative achievement for both pretest and posttest of using the Muay Thai teaching model for preservation revealed the posttest was significantly higher than the pretest at .01 level.

2. There were 80 students having positive learning behaviors and passing the evaluation criteria individually 80%.

3. The students' behaviors on the arts of Muay Thai preservation were overall in high level (90.18%) higher than the required criteria (80%)

4. The students' Muay Thai skills on preservation were overall in high level (89.77%) and passing the required evaluation criteria individually (80).

5. The students' attitudes towards learning organization according to Muay Thai teaching model for preservation were overall and individually in high level.

Keywords : Teaching Model, Teaching Muay Thai for Preservation

บทนำ

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช พระราชทานแก่คณะกรรมการจัดการแข่งขันชกมวยโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุน “นักมวยไทย” ในมูลนิธิอาณันทมหิตล ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต วันพฤหัสบดีที่ 29 ตุลาคม 2513 วงการกีฬามวยไทยในเมืองไทยก็ก้าวหน้ามาก มีข้อที่สำคัญคือเมืองไทยการชกมวยนับว่าเป็นกีฬาที่เก่าแก่ และเป็นที่ยินยอม เป็นที่สนใจของประชาชนมาก รู้สึกว่าทุกคนสนับสนุนและอยากให้เห็นการกีฬามวยก้าวหน้ายิ่งขึ้น ด้วยการจัดงานให้รัดกุม และถูกหลักวิชาให้มากขึ้น ก็จะมีผลดี ต่อกีฬามวยอย่างแน่นอน หวังว่าทุกคนที่สนใจในกีฬามวยก็จะสนใจพัฒนาให้กีฬามวยนี้มีสิ่งที่เรียกว่า ประสิทธิภาพ สูงยิ่งขึ้น เพื่อที่จะให้เป็นกีฬาดำเนินของประเทศ มวยในเมืองไทยนี้ก็เป็นที่น่าสนใจหลายอย่าง เพราะว่ามีมวยแบบมวยไทยของเราเอง ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการต่อสู้ที่มีประสิทธิภาพสูงน่าสนใจสำหรับชาวต่างประเทศ กีฬามวยนี้กับความมั่นคงและความก้าวหน้า ของประเทศชาติก็สัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เพราะว่ามวยนี้ก็เป็นทางป้องกันตัวเป็นกีฬาที่มาจาก การป้องกันตัวของไทยมาแต่โบราณกาล มาสมัยนี้เราจะต้องป้องกันตัวด้วยการใช้การต่อสู้ส่วนหนึ่งและด้วยวิธีที่พัฒนาประเทศอีกส่วนหนึ่ง นักมวยทราบดีว่าถ้าต่อสู้เฉพาะตัวด้วยกำลังก็คงแพ้แน่ ต้องมีวิชาการและต้องมีสติที่มั่นคง ที่วิชาการที่จะบุก และวิชาการที่จะหลบ ฉะนั้นการที่มีการต่อสู้มวยเพื่อป้องกันตัวก็ต้องอาศัยทั้งสองอย่างเหมือนกัน (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม, 2556, หน้า ก) มวยไทยเป็นศาสตร์และศิลปะที่เป็นศาสตร์ เพราะเป็นวิชาการที่ทุกคนอาจจะศึกษาหาความรู้

ได้เหมือนวิชาแขนงอื่นๆ ส่วนที่ว่าศิลปะเพราะศิลปะแขนงนั้นมากไปด้วยกลยุทธ์และลวดลายซึ่งยากที่จะเรียนรู้และปฏิบัติได้อย่างชัดเจน ศิลปะอย่างสูงของนักมวยคนหนึ่งยากที่นักมวยอีกคนหนึ่งจะฟังปฏิบัติ สืบทอดต่อไปได้ มวยเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวอย่างหนึ่งตามธรรมชาติของบุคคล ซึ่งมีการแข่งขันแพ้ชนะด้วยการชกต่อยกันอันเป็นการโจมตีจุดอ่อนของร่างกายคู่ต่อสู้ ศิลปะของมวยจึงแตกต่างกันไปตามลักษณะหรือแบบของการต่อสู้ป้องกันตัว ปัจจุบันมีมวยอยู่ 2 ชนิด คือมวยปล้ำและมวยชก มวยชกก็ยังแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือชกด้วยหมัดบวกการต่อสู้ด้วยเท้า เข้า คอก ตามแบบของมวยไทย และชกด้วยหมัดอย่างเดียว อันเป็นที่นิยมกันทั่วไป เรียกว่ามวยสากล (แสง ศรีโปล, 2520, หน้า 1)

การสอนมวยไทยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้คนเป็นมวยไม่ใช่เป็นนักมวยคือให้มีจิตเป็นนักสู้ ไม่ยอมแพ้อุปสรรคในชีวิต รู้จักความกตัญญูต่อแผ่นดินเกิด ภาควิชาในการเป็นคนไทยโดยการเรียนศิลปะการต่อสู้แบบไทย เป็นการเรียนที่ฝึกให้ผู้เรียนเป็นมวยไม่ได้ฝึกให้เป็นนักมวยดังนั้นเป้าหมายของการเรียนคือผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันคือฟังเป็น คิดเป็น พูดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เรียนรู้วัฒนธรรมไทยอย่างถ่องแท้ และอยู่ในสังคมโลกได้อย่างสง่างาม ซึ่งการออกกำลังกายด้วยท่ามวยไทยก่อนเริ่มต้นทุกสิ่งทุกอย่าง จะเริ่มจากท่าไหว้ครู การกราบการกอบพระแม่ธรณี หมายถึง ความเป็นชาติ แผ่นดินเกิดแผ่นดินไทย ด้วยดวงใจเทิดไว้แด่องค์พระมหาราช สือของความหมายของการไหว้ครูนอกจากจะเป็นการอบอุ่นร่างกายอย่างงดงามและนุ่มนวล ปลอดภัยแล้วยังถือว่าเป็นการให้ความหมายความสำคัญของการระลึกนึกถึงพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ ส่วนการขยับสับ

การสอดสร้อย การสร้างความสัมพันธ์นี้เป็นศิลปะ เป็นภูมิปัญญาไทย (วิชิต ชีเชิญ, 2553) ความพิเศษของมวยไทยคือ การออกอาวุธทั้งหลายอย่างประสาน สอดคล้องกัน เรียกว่า “พันล่ำ” หมายถึงการต่อสู้ที่ต่อเนื่องโดยใช้อาวุธหลากหลายเพื่อแก้ปัญหาอย่างเท่าทันทุกสถานการณ์ ไม่ว่าคู่ต่อสู้จะอยู่ด้านไหน ก็สามารถป้องกันตัวได้ทั้งสิ้น เช่น ระยะประชิดตัว ใช้ศอก อยู่เหนือกว่า ใช้หมัดเสย อยู่ต่ำกว่าใช้เข่า หรือเท้ากระแทกอยู่ด้านข้างใช้เหวี่ยง อยู่ด้านหลังใช้ถีบ เป็นต้น ดังคำว่า ชก ต่อย เตะ ถีบ พุ่ม ทับ จับ หัก แต่จะกำกับด้วยความดี และ “มวยไทย” ถือได้ว่าเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่รวมศิลปะการต่อสู้หลายชนิด เสน่ห์ของมวยไทย มีเอกลักษณ์ เฉพาะเป็นของตนเองที่แตกต่างศิลปะการป้องกันตัวแบบอื่น สามารถบ่งบอกได้ถึงต้นกำเนิด แหล่งที่มาและวัฒนธรรมความเป็นไทยที่ตกทอดจากอดีตจนถึงปัจจุบัน มวยไทยจึงถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่เริ่มต้นด้วยร่างกายและ ประูแต่งด้วยพลังกำลังตามแต่บุคคล เป็นการนำเอาทักษะทั้งหลาย เช่น หมัด เข่า เข้ม ออก มาเป็นท่าป้องกันกรรูก และตั้งรับได้อย่างงดงามในลักษณะ “นวอาวุธ” คือการต่อสู้ที่ใช้ทุกส่วนของร่างกายเป็นอาวุธ ทั้งการชก ต่อย พุ่ม ทับ จับ หัก (สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์, 2548) นอกจากนั้น กีฬามวยไทยยังสามารถนำมาใช้เป็นท่าออกกำลังกายที่บริหารร่างกายได้ทุกส่วนเป็นระบบความสัมพันธ์ของการออกแรงที่คล่องแคล่วอย่างมีสติ มีการทรงตัว มีทิศทาง แกะไขส่วนบกพร่องของร่างกาย แก้ปัญหาได้เร็ว ซึ่งเป็นวิธีที่บริหารได้ทั้งกายและใจอย่างสมบูรณ์ โดยใช้อวัยวะของร่างกายแทนอาวุธ ซึ่งเรียกว่า นวอาวุธ คือ 2 หมัด 2 ศอก 2 เข่า 2 เท้า และ 1 ศีรษะ คือความคิดและการตัดสินใจ (วิชิต ชีเชิญ, 2553, หน้า 3)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบในการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมวยไทย ในสถาบัน การพลศึกษา จึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการ สอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ซึ่งผลจากการวิจัย ดังกล่าวจะเป็นข้อมูลพื้นฐานให้โรงเรียนกีฬา สถาบัน การพลศึกษา หน่วยงาน สถาบัน รวมถึงองค์การที่ ทำหน้าที่ถ่ายทอดและฝึกอบรมมวยไทยได้นำไปใช้ เพื่อพัฒนา เสริมสร้าง และอนุรักษ์โดยการระว่าง คอยดู เอาใจใส่ด้วยความไม่ประมาทกันไว้ไม่ให้เกิด ความเสื่อมเสีย ดูแลเอาใจใส่ ปกป้องรักษา ตลอดจน สงวน ครอบ รักษไว้ หวงแหนไว้เพื่อให้กีฬา มวยไทย สืบทอดและคงอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อ การอนุรักษ์
2. เพื่อหาประสิทธิภาพประสิทธิผลของ รูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการ อนุรักษ์ เป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development) ดำเนินการวิจัยและพัฒนารูปแบบ การสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ตามขั้นตอน 6 ขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับมวยไทย ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ศึกษาปัญหา การสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ และศึกษาความ คิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศึกษาความคิดเห็นและ รายละเอียดการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ รูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการพัฒนาร่างและหาคุณภาพของรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์

การยกร่างรูปแบบการสอนตามหลักการและทฤษฎี โครงสร้างรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ประกอบด้วยรูปแบบการสอน 3 ขั้น ดังนี้ 1) ขั้นบอกจุดมุ่งหมาย (purpose) 2) ขั้นอนุรักษ์ (preservation) 3) ขั้นสรุปและประเมินผล (precise) ประชุมผู้เกี่ยวข้อง/วิพากษ์รูปแบบการสอน ปรับปรุงรูปแบบการสอน และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่า IOC

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นทดลองใช้และหาคุณภาพของรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์

การนำรูปแบบการสอนไปทดลองใช้ (tryout) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นการพัฒนาปรับปรุงแก้รูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์

การนำร่างรูปแบบการสอนที่แก้ไขข้อบกพร่องแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบหาคุณภาพให้เป็นรูปแบบการสอนที่สมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นนำรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ไปใช้จริง

การนำรูปแบบการสอนไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม โดยทำการทดสอบก่อนเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ วัดประเมินผลวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 6 ขั้นพัฒนาปรับปรุงรูปแบบ

การสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์

ปรับปรุงและพัฒนาารูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ จัดทำรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ฉบับสมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความเหมาะสมโครงสร้างรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์
2. แบบประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการสอนตามรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์
3. แบบวัดความรู้ความเข้าใจ
4. แบบวัดเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ ได้นำรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ จำนวน 40 คน และได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบวัดและแบบประเมิน ดังนี้

1. แบบประเมินความเหมาะสมโครงสร้างรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์
2. แบบประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์
3. แบบวัดความรู้ความเข้าใจ
4. แบบวัดเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับมวยไทย
2. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการอนุรักษ์
3. การศึกษาสภาพและปัญหาการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์
4. การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์
5. การศึกษารูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์

ผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยรวมอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 7.19
2. ผลการเปรียบเทียบการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้รูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
3. ผลการเปรียบเทียบการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้รูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. การใช้รูปแบบการพัฒนาการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนไปในทางบวก ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ

80 ทุกคน

5. การใช้รูปแบบการพัฒนาการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ นักศึกษามีพฤติกรรมการอนุรักษ์ศิลปะมวยไทยโดยรวมอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 90.18 สูงกว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 80

6. การใช้รูปแบบการพัฒนาการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ โดยรวมนักศึกษามีทักษะมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 89.77 และผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 80 ทุกคน

7. การใช้รูปแบบการพัฒนาการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ นักศึกษามีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยรวมอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 87.19 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้รูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และผลการเปรียบเทียบการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์

ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการใช้รูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ สูงกว่าก่อนเรียนทุกแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การใช้รูปแบบการพัฒนาการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ ได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณภาพหลาย ขั้นตอน รูปแบบการสอนมีความสัมพันธ์กับโครงสร้าง และตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งรูปแบบการสอนได้ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้ที่มีความรู้เฉพาะทางเป็นอย่างดี วิทยากรวิจารณ์อย่างลึกซึ้ง เพื่อให้ได้ข้อสรุป มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเหมาะสม ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหา รูปแบบการสอน ประเมินเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ตามรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ ซึ่งเชื่อได้ว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเที่ยงตรงและมีเหตุผลที่ดีในการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญและชี้แนะในการเก็บข้อมูลการประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูลตรงตามประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับ อีสเนอร์ (Eisner, 1976, อ้างถึงใน เบญจพร แก้วมีศรี, 2545, หน้า 93-94) การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งในประเด็นที่ถูกนำมาพิจารณา ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน การประเมินที่เป็นความเฉพาะทางในเรื่องที่จะประเมิน เนื่องจากการเป็นาวัดคุณค่าที่ไม่อาจวัดด้วยเครื่องมือใดๆ จะต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง การใช้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินจะต้องเชื่อถือว่าคุณวุฒินั้นมีความเที่ยงตรงและมีเหตุผลที่ดีในการกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณาการบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตรงตามการนำเสนอ นอกจากนั้น

เนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ในเอกสารประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน รูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ แบบประเมินต่างๆ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้รับการตรวจสอบคุณภาพอย่างเป็นระบบหลายขั้นตอน การจัดกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนมีบทบาทในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้กำกับให้การเรียนรู้ดำเนินด้วยดี การที่ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเองจะทำให้เข้าใจเนื้อหา การฝึกปฏิบัติได้อย่างลึกซึ้ง มีความคงทนในการรับรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ อรุณ ทรงงามทรัพย์ (2541) ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้ทำหรือผู้แสดง มาเป็นผู้กำกับการแสดงประสานและเตรียมการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ท้าทายที่สุด ครูจะต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวก เพื่อให้ให้นักเรียนได้เป็นทั้งผู้ลงมือกระทำและเป็นผู้กำกับการกระทำของตนเอง การเรียนรู้ที่ดีจะต้องเป็นการเรียนที่เกิดจากการสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองจึงจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำและสามารถให้การเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ได้ การเรียนรู้ทั้งผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบด้วยตนเอง มีส่วนช่วยให้ความเข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้นและจดจำได้ดี ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่ดี มีการพัฒนาการทำงานกลุ่ม การฝึกทักษะมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ มีสื่อที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ กระตุ้นความสนใจได้เป็นอย่างดี ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีการวัดและประเมินผลซึ่งเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีจึงทำให้นักศึกษาที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงทั้งรายบุคคลและโดยรวมเป็นที่น่าพอใจและสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงจันทร์ เพร็ดพราว (2552, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบ

การจัดกระบวนการเรียนรู้บูรณาการสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้บูรณาการสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์ มีค่าเท่ากับ 0.6020 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 60.20

2. การใช้รูปแบบการพัฒนาการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ นักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนรู้ไปในทางบวก ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80 ทุกคน มีพฤติกรรมอนุรักษ์ศิลปะมวยไทยโดยรวมอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 90.18 สูงกว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 80 และมีทักษะมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 89.77 และผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 80 ทุกคน ทั้งนี้เป็นเพราะว่ารูปแบบการพัฒนาการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ มีองค์ประกอบที่สำคัญที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ได้แก่ ส่วนที่เป็นปัจจัยกระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้โดยแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ อย่างมีเหตุผล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ตามหลักการทฤษฎี รูปแบบมีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างสามารถอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ มียากาวะ (1986, อ้างถึงใน เบญจพร แก้วมีศรี, 2545, หน้า 92-93) การสร้างรูปแบบที่ดีนั้นควรมีลักษณะ สามารถอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน รูปแบบควรนำไปสู่การสร้างแนวความคิดใหม่หรือความสัมพันธ์ของเรื่องที่ศึกษาได้ นอกจากนั้นการจัดกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการสอนตามรูปแบบมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ ซึ่งประกอบด้วยการสอน 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นระวาง (purpose) ชั้นดูแล (preser-

vation) และชั้นสงวน (precise) ในการสอนในชั้นระวางนั้นได้สร้างกรอบแนวคิดในเรื่องที่ศึกษาร่วมกัน โดยเน้นให้นักศึกษาคอยดู เอาใจใส่โดยไม่ประมาท และกันไว้ไม่ให้เกิดความเสื่อมเสีย โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้คงอยู่คู่กับกีฬามวยไทยตลอดไป ในการสอนชั้นดูแล ในชั้นนี้ครูผู้สอนจัดประสบการณ์ให้โดยนักศึกษาร่วมกันสร้างกรอบความคิดในเรื่องการเอาใจใส่ ปกป้อง รักษา เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนและธำรงรักษาไว้เพื่อให้สืบทอดและคงอยู่ตลอดไป นอกจากนั้นนักศึกษายังได้ร่วมการวิเคราะห์อภิปรายสรุปผลพร้อมตรวจสอบในเรื่องที่ศึกษาร่วมกันเป็นกลุ่ม ในการอภิปรายกลุ่มครูได้สร้างประเด็นเกี่ยวกับการดูแล คือ เอาใจใส่ ปกป้อง รักษาในแต่ละเรื่องที่ศึกษาได้อย่างไร ด้วยวิธีการใด เพื่อการส่งเสริมสนับสนุนและธำรงรักษาไว้เพื่อให้สืบทอดและคงอยู่ตลอดไป

ในการฝึกปฏิบัติครูผู้สอนจะเป็นต้นแบบให้กับนักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติด้วยความแม่นยำเป็นไปตามแบบฉบับไม่ผิดเพี้ยน สอนให้นักศึกษาเป็นมวยมีจิตใจอ่อนน้อมถ่อมตน มีความสุขเป็นสุภาพบุรุษ ไม่ใช้วิชามวยไทยไปในทางที่ผิด เคารพครูบาอาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิต ชีเชิญ (2548, หน้า 8) กล่าวไว้ว่า การสอนคนให้เป็นมวย คือ การปรับจิตปรับใจ ผู้เรียนให้มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีความกตัญญู รู้คุณ มีความสุขและเป็นสุภาพบุรุษ มีใช้นักเลงมวย แต่เมื่อถึงคราวคับขันก็มีสติปัญญา เผชิญสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตรายได้อย่างมั่นคงด้วยการแก้ปัญหาเป็นรักษาตนให้ปลอดภัยและเป็นสุขได้โดยง่าย ส่วนในการสอนในชั้นสงวนนั้น ครูให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติตามแบบฉบับ แล้วให้นักศึกษาวิเคราะห์หาข้อบกพร่องความผิดเพี้ยนเพื่อหาข้อสรุปและแก้ไขให้ถูกต้อง และในการสอนในชั้นนี้ครูผู้สอนตั้งคำถาม

และซักถามเพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาในเรื่องที่ศึกษา การฝึกปฏิบัติตามเนื้อหา นั้นๆ ควรส่งเสริมและอนุรักษ์ไว้มากน้อยเพียงใด มีความหมายและความสำคัญอย่างไร จะปฏิบัติอย่างไรในการสแกน คือ ถนอม รักษาไว้ หวงแหนไว้ เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนและจรรงรักษาไว้ให้ สืบทอดและคงอยู่ตลอดไป ซึ่งในกระบวนการสอน ทั้ง 3 ชั้น นักศึกษามีบทบาทสำคัญในเรียนรู้ ผู้เรียน มีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ การเรียนวิชา มวยไทยส่วนใหญ่แล้วจะเน้นการฝึกปฏิบัติมากที่สุด จึงทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อมีความสนใจและตั้งใจในการ เรียน ในการสอนตามรูปแบบ การสอนมวยไทยเพื่อ การอนุรักษ์ในทุกแผนการจัดการเรียนรู้นั้นได้เน้น ในเรื่องการฝึกพฤติกรรมการอนุรักษ์ศิลปะมวยไทย จึงทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดและเข้าใจใน คำนิยามศัพท์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ได้ดี จึงตอบคำถาม ได้ค่อนข้างชัดเจน

นอกจากนั้นทุกแผนการจัดการเรียนรู้ นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับทักษะมวยไทยบ่อยๆ จนเกิดทักษะและมีความสำคัญอย่างต่อเนื่องไปยัง ทักษะอื่นๆ ด้วย การวัดผลที่หลากหลายตามสภาพ จริงทุกหน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย การประเมิน พฤติกรรมการเรียน การประเมินพฤติกรรม การอนุรักษ์ศิลปะมวยไทย การประเมินทักษะมวยไทย นอกจากนั้นได้มีการทดสอบก่อนเรียนและหลัง เรียนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ จึงทำให้ผู้เรียน กระตือรือร้นในการฝึกทักษะจึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิด ความพึงพอใจและสนใจในการเรียน มีความรับผิดชอบ ต่อการเรียน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชามวยไทย และมีพฤติกรรมในการเรียนเป็นไปในทางบวก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญสันต์ ศรีจันทร์ (2556, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอน

บนเว็บโดยใช้หลักการเรียนรู้เป็นทีมของนักเรียน โรงเรียนกีฬา วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎี บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษามหาวิทยาลัย ขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการสอนบนเว็บ โดยใช้หลักการเรียนรู้เป็นทีมของนักเรียนโรงเรียน กีฬามีประสิทธิภาพแบบภาคสนาม E1/E2 เท่ากับ 84.86/83.33 2) นักเรียนโรงเรียนกีฬาร้อยละ 100 ที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนบนเว็บโดยใช้หลักการ เรียนรู้เป็นทีม มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่าน เกณฑ์ร้อยละ 80

3. การใช้รูปแบบการพัฒนาการสอน มวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ นักศึกษามีเจตคติต่อการ จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการ อนุรักษ์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า รูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการ อนุรักษ์ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญ ในการเรียน การศึกษาค้นคว้า การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับ พฤติกรรมการอนุรักษ์ศิลปะมวยไทย มองเห็นคุณค่า ในศิลปะมวยไทยที่ควรได้รับการอนุรักษ์ให้สืบทอด คงอยู่ตลอดไป การได้ฝึกบ่อยๆ เกี่ยวกับพฤติกรรม การอนุรักษ์ศิลปะมวยไทย และการฝึกทักษะมวยไทย จะทำให้ผู้เรียนซึมซับในประสบการณ์การเรียนรู้ ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน การได้เรียนจากการ ปฏิบัติจริง มีสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนและฝึก ปฏิบัติพร้อม จึงส่งผลให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการ เรียนตามรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ เป็นไปในทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญสันต์ ศรีจันทร์ (2556, บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนบนเว็บ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 และสอดคล้องกับ แสงจันทร์ เพร็ดพราว (2552, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัด

กระบวนการเรียนรู้บูรณาการสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน โดยส่วนรวมที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้บูรณาการสิ่งแวดล้อมศึกษา มีเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมและการปฏิบัติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรศึกษาและทำความเข้าใจการพัฒนาตามรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์
2. ควรศึกษารูปแบบ/องค์ประกอบ/โครงสร้างรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 80 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง ควรปรับลดให้เหลือ 60-70 ข้อ จะเหมาะสมมาก
4. การใช้แบบประเมินพฤติกรรมการอนุรักษ์ ศิลปะมวยไทย ครูผู้สอนควรให้รายละเอียดเกี่ยวกับคำนิยามศัพท์คำว่า “ระวัง ดูแล สงวน” ให้นักศึกษาเข้าใจโดยแจ่มแจ้งจะทำให้นักศึกษาตอบคำถามได้ตรงประเด็น

5. การประเมินระหว่างการใช้รูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ควรแจ้งผลการประเมินให้นักศึกษาทราบถึงคะแนนที่ได้จากการประเมินเพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้านักศึกษา จะมีความกระตือรือร้นในการเรียน

6. ในการใช้รูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ในชั้นสอนมวยไทย และชั้นฝึกทักษะมวยไทยจะใช้เวลาค่อนข้างมากควรควบคุมเวลาให้เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เปิดสอนวิชามวยไทย
2. สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาอื่นๆ ได้ ที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย
3. รัฐบาลควรส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นนโยบายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนมวยไทยเพื่อการอนุรักษ์ในสถาบันการพลศึกษาทุกแห่ง

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. กระทรวงวัฒนธรรม. (2555). ไทยโพทส์แคตเชอ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : tvshow.tlcthai.com/category/รายการทีวี-ช่อง-3/ไทยโพทส์-thai.../2/.16 ธันวาคม 2555.
- _____. (2556). มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.culture.go.th/ichthailand/post.html>. 1 ธันวาคม 2555.
- กาญจนา วิชาสุนทร. (2550). การออกแบบวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 11.
- คณะกรรมการการกีฬาสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2546). แผนยุทธศาสตร์พัฒนามวยไทยสู่ระดับโลก. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์, 3.
- ชาวนรงค์ สุหงษา. (2545). คู่มือการสอนมวยไทยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ, 2.
- ทศนา แหมมณี. (2552). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 282-284.
- นิพิฐ อินทรสมบัติ. (2553). มวยไทย. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร คำนายมปัญญา ไกรทัศน์. (2524). ยอดศิลปะการต่อสู้. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, 15.
- โพธิ์สวัสดิ์ แสงสว่าง. (2522). พัฒนาการกีฬามวยไทย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 25.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. (2550). หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชามวยไทยศึกษา (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2550). ราชบุรี, 2-3.
- ลือชา สุบรรณพงษ์. (2527). กติกามวยไทยและมวยสากล. กรุงเทพมหานคร : สารมวลชน, 2.
- วัลลภศรี สดประเสริฐ. (2547). มวยสยาม. กรุงเทพมหานคร : เคล็ดไทย, 13.
- วิชิต ชัยเชิญ. (2553). ภูมิปัญญากีฬาไทย : MORE THAN SPORT. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), 1.
- วีระ อำพันสุข. (2526). กรุงศรีอยุธยา. กรุงเทพมหานคร : ศุภสภาลาดพร้าว, 162.
- สมชาย เสี่ยงหลาย. (2553). มวยไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, คำนายมศักดิ์ ศิริอนันต์. (2541). กรุงเทพมหานคร : ศิลปะมวยไทยชั้นสูง. กรมศาสนา, 5-6.
- แสง ศรีโปล์. (2520). เอกสารประกอบการเรียนมวยสากล. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร, 1.
- Batten, G. D. (1999). Senescence of the flag leaf and grain yield following late foliar and root applications of phosphate on plants of differing phosphorus status. Journal of Plant Nutrition, 10, 735-748.
- Beat, J. W. (1981). Research in Education. New Jersey : Prentice Hall, Engle wood Clift.
- Bigge, M. & Samuel, S. (1992). Learning Theories for Feachers (5th ed). New York: Harper Collins.
- Brookfield, S. D. (1987). Developing Critical Thinkers: Challenging adults to explore alternative ways of thinking and acting. San Francisco: Jossey-Bass.

- Gagne, R. M. (1977). Condition for Learning. Library of Congress Cataloging in Publication Data. Holt, Rinehart and Winston.
- Glogower, N. (2009). A good defense will leave you beautiful, a bad defense will make you ugly: Gender in Muay Thai kickboxing. M.A. dissertation, Michigan State University, United States -- Michigan. Retrieved September 15, 2010, from Dissertations & Theses: A&I.(Publication No. AAT 1478803).
- Kindleberger, C. P. (1998). American Business Abroad: Six lecture on direct investment. New Haven: Yale university Press.
- Phonglorpisit, S. (2003). The effect of strapping on changing the velocity of punching and kicking in Muay Thai boxer. The Degree of Master of Science (Sports Science), Mahidol University.
- Sangperm, P. (2003). Practice and nutrient intake for weight reduction during the last 3 days prior to the competition in Thai boxers. The Degree of Master of Science (Sports Science), Mahidol University.
- Schissel, P. (2008). Muai Thai and the embodiment of fighting forms in a rural, northeast Thai household. M.A. dissertation, Carleton University (Canada), Canada. Retrieved September 15, 2010, from Dissertations & Theses: A&I. (Publication No. AAT MR 40611).
- Sports Focus. (2004). Muay Thai, a national tradition. RBSC Magazine 4(42) December 2004.
- Hoogvelt, A. (2001). The Third World in Global Development. London: Macmillan Publishers Ltd.
- Weinstein, M. (1991). Critical thinking and education for democracy. Resource Publication Series 4. No.2.
- Yamane, T. (1967). An Introductory Analysis. New York: Harper and Row.